

DE KONINGIN VAN DE MISDAADLITERATUUR

elizabeth george

dag des oordeels

Een inspecteur *Lynley* mysterie

Over het boek

De jonge William Goldacre stort zichzelf van een van de kliffen in Dorset. Zijn omgeving blijft verslagen achter. Maar wat zit er achter deze tragedie, en hoe ver reiken de consequenties van zijn daad? En in hoeverre heeft zijn zelfmoord te maken met de vergiftiging van de feministische bestsellerauteur Clare Abbott?

Na de vervelende nasleep van de gebeurtenissen in Italië doet sergeant Barbara Havers haar uiterste best haar fouten te herstellen. Ze heeft Clare Abbott in het verleden eens ontmoet en smeekt Inspecteur Thomas Lynley haar op de zaak te zetten. Die werkt zelf aan een nog verontrustender zaak in Londen.

Achter de vredige façade van het idyllische plattelandleven ontdekken Havers en sergeant Winston Nkata een wereld vol verziekt verlangen en bedrog. Aan verdachten hebben ze geen gebrek...

‘Met een aantal verrassende twists houdt de auteur ook doorgewinterde thrillerpuzzelaars bij de les.’ – *Elsevier* over *Verloren onschuld*

Over de auteur

Elizabeth George is de auteur van negentien boeken in de Inspecteur Lynley-reeks. Daarnaast schrijft ze de spannende crossoverserie *Het Fluistereiland*.

George begon op haar zevende al met schrijven. Na haar studie Engels en een master in psychologie werkte ze als docent Engels en als remedial teacher. Haar eerste boek, *Totdat de dood ons scheidt*, verscheen in 1988. Vanaf dat moment wijdde ze zich volledig aan haar schrijverschap. Veel van haar boeken zijn door de BBC bewerkt tot tv-films of -series, die ook in Nederland en Vlaanderen zijn uitgezonden.

Van dezelfde auteur

Afrekening in bloed
Een duister vermoeden
 Klassemoord
 Ik weet wat je denkt
 In de ban van bedrog
In handen van de vijand
 In volmaakte stilte
 In wankel evenwicht
 Lichaam van de dood
 Mij is de wrake
Een onafwendbaar einde
 Schaduwkant
 Stormgevaar
Totdat de dood ons scheidt
 De verdwenen Jozef
 Verloren onschuld
Verrader van het verleden
 Waar rook is...
 Wie zonder zonde is...
 Zand over Elena
 Zijn laatste wil

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken, volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina [Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

Elizabeth George

Dag des oordeels

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

A Banquet of Consequences

Copyright © 2015 by Susan Elizabeth George

First published in the United States of America by Viking, an imprint of Penguin Group (USA) LLC, 2015.

Vertaling

Fanneke Cnossen

Omslagbeeld

© Alamy/Image Select

Omslagontwerp

b'IJ Barbara

© 2016 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 90 229 9876 2

NUR 305

Vertaling citaat P.B. Shelley uit *Adonais* in hoofdstuk '11 augustus, Shaftesbury, Dorset' van Jan Kuijper.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

In dierbare herinnering aan Jesse Vallera:
elk ogenblik in zijn aanwezigheid was een volmaakt voorrecht.

... het verleden laat zich moeilijk verschuiven.
Het loopt als een chaperon met ons mee,
het staat tussen ons en het nieuwe
van het heden in – de nieuwe kans.

– Jeanette Winterson

Waarom gelukkig zijn als je ook normaal kunt zijn

Vroeg of laat komt er voor ons allemaal een moment
dat we de dag des oordeels tegemoet moeten treden.

– Nancy Horan

Under the Wide and Starry Sky

Negenendertig maanden eerder

8 december

Spitalfields

Londen

Aangezien ze maar voor een weekendje naar Marrakesh zouden gaan, dacht Lily Foster dat ze aan één koffer wel genoeg hadden, alleen handbagage zelfs. Wat hadden ze nou helemaal nodig? Sinds half november was het in Londen stervenskoud, grijs en nat geweest, maar dat zou in Noord-Afrika wel anders zijn. Ze zouden trouwens toch het grootste deel van de tijd rond het zwembad hangen, en als ze dat niet deden, zouden ze een romantisch onderonsje in hun kamer creëren, en daar hadden ze helemaal geen kleren voor nodig, zoveel was wel duidelijk.

Inpakken duurde nog geen tien minuten. Sandalen, zomerbroek en een T-shirt voor William. Sandalen, een nauwsluitende rok en een sjaaltje voor haar. Voor beiden zwemkleding en een paar andere onontbeerlijke spullen. Meer niet. En toen begon het wachten, dat – volgens de plastic klok aan de muur die de minuten boven het fornuis wegtikte – nog geen halfuur hoefde te duren. Maar in plaats daarvan werden het ruim twee uur, waarin ze hem sms'te en ook belde, maar geen gehoor kreeg. Alleen zijn prettige stem, die zei 'Met Will. Vertel, dan vertel ik terug', waarop zij zei: 'Waar zit je, William? Ik dacht dat je voor die klus enkel in Shoreditch hoefde te zijn. En wat doe je nog steeds buiten in dat rotweer? Bel me zodra je dit bericht hoort, oké?'

Lily liep naar het raam. Buiten kletterde het van de regen, de donkere middaglucht vol woedende kolkende wolken. Zelfs met het mooiste weer van de wereld was het in deze specifieke woonwijk nog somber: flats die niet meer waren dan een mengeling van smerige bakstenen blokkendozen die uit de losse pols over een vlak terrein waren uitgestrooid, de stoepen een wirwar van gebarsten en oneffen

straatstenen, gemeden door de bewoners, die liever over een doodse lappendeken van grasveldjes sjokten. Bij dit weer leek de plek wel een levensgevaarlijke locatie, waar hoop met uitroeiing werd bedreigd. Ze hoorden hier niet thuis, dat wist Lily maar al te goed. Voor haar was het al niet best, maar voor William was het nog erger. Voorlopig konden ze zich echter niets anders veroorloven, hier zouden ze moeten blijven totdat ze haar zaak verder had uitgebouwd dan nu het geval was en William zelf meer voet aan de grond had gekregen.

Dat was een heikel punt: Williams bedrijf. Hij maakte om de haverklap ruzie met zijn klanten en daar hielden ze niet van als ze iemand inhuurden om iets voor hen te doen.

‘Je moet écht rekening houden met de mening van andere mensen,’ zei ze keer op keer tegen hem.

‘Mensen,’ kaatste hij terug, ‘moeten me niet voor de voeten lopen. Ik kan me niet concentreren als ze tegen me aan zeuren. Waarom snappen ze dat nou niet? Je kunt niet zeggen dat ik ze dat niet met-een duidelijk maak.’

Goed, oké, prima, dacht Lily. Dat aan de mensen duidelijk maken was deel van het probleem. Daar moest William mee ophouden.

Lily keek met gefronste wenkbrauwen de straat af. Op de stoep onder haar was niemand, en zeker geen William, die met zijn kraag omhoog vanaf zijn auto een sprintje trok naar de smalle toren met daarin de lift van hun gebouw. In plaats daarvan zag ze alleen een vrouw op een balkon van het flatgebouw schuin tegenover haar. Ze haalde de was van de lijn, de wind rukte aan haar felgele sari. En wat de rest van de balkons betrof, met hun mistroostige waslijnen, het kinderspeelgoed, de paar verwilderd uitziende planten en hun – eeuwige – satellietschotels, in dit weer werd daar alles aan zijn lot overgelaten.

Lily hoorde door het raam vaag de altijd aanwezige stadsgeluiden: de gierende banden op het natte wegdek van een auto die te snel een bocht nam, het metaalachtige geraas van een bouwput in de buurt, waar het zoveelste project werd ontwikkeld dat ze van hieruit niet kon zien, de sirene van een ambulance op weg naar het ziekenhuis en, veel dichterbij, het *boema boema boema* van een te luide bas van iemand die zijn lievelingsmuziek draaide.

Ze stuurde William weer een sms. Toen ze na twee minuten nog

geen reactie had, belde ze hem opnieuw. ‘William, je móét mijn sms’jes hebben ontvangen. Tenzij... O, verdomme, je hebt je mobieltje toch niet weer op stil staan, hè? Je wéét wat een pesthekel ik daaraan heb. En dit is belangrijk. Ik zeg het niet graag, maar... O, verdomme, verdomme, verdomme. Moet je horen. Ik heb een verrassing bedacht voor je verjaardag. Ik weet het, ik weet het. Je zegt dan wel steeds dat tien maanden geen jubileum is, maar je weet wat ik bedoel, dus doe nou toch niet zo moeilijk. Hoe dan ook, voor deze verrassing moeten we ergens op een bepaald tijdstip zijn, dus als je alleen maar niet antwoordt omdat je om de een of andere reden de kloodzak wilt uithangen, bel me dan alsjeblieft terug.’

En toen zat er voor haar niets anders op dan te blijven wachten. Ze zag de minuten voorbijtikken en probeerde zichzelf gerust te stellen dat ze ruimschoots de tijd hadden om naar Stansted te gaan. In feite hoefde William alleen maar de deur door te wandelen, want ze had hun paspoorten al in haar tas en de tickets waren uitgeprint. Zij was degene die aan alles had gedacht waar een mens aan moest denken als hij naar het buitenland ging, ook al was het maar voor een week-end.

Ze besepte dat ze het hem die ochtend had moeten zeggen. Maar hij was chagrijnig geweest over die klus in Shoreditch en welke kant die op ging, en ze had liever niet in zijn gedachten willen inbreken. Soms wilden zijn klanten een eigen inbreng hebben, want zelfs als William een schitterend idee had, waarvan hij wist dat het precies iets was voor hun lapje grond, wilden mensen toch graag de controle houden. Ook als ze een expert inhurden, wat William Goldacre zonder meer was. Expert, visionair, kunstenaar en arbeider. Geef hem je door onkruid overwoekerde tuin en hij verricht er wonderen mee.

Toen ze hem ten slotte in zijn oude Fiesta om de hoek van Heneage Street aan zag komen rijden, had ze vier uur op hem gewacht en was het Marrakesh-plan compleet in duigen gevallen. Het geld was ze kwijt, ze moesten dit weekend weer noodgedwongen in hun flat doorbrengen en Lily was op zoek naar een zondebok.

Wáár had hij gezeten? Wát had hij gedaan? Wáárom had hij verdomme zijn telefoon niet opgenomen? Als hij dat nou wel had gedaan – zó eenvoudig was het allemaal, William –, dan had ze hem

kunnen vertellen wat ze van plan was en hem kunnen vragen om op het vliegveld af te spreken. Dan hadden ze nu gezellig knus in dat achterlijke vliegtuig kunnen zitten dat hen naar de zon en een week-end vol plezier zou brengen.

Lily was in alle staten toen hij uit de auto stapte. Ze bedacht wat ze zou gaan zeggen. ‘Onattent’ en ‘onnadenkend’ stonden boven aan haar lijstje. Maar toen hij onder een straatlantaarn door liep, zag ze de uitdrukking op zijn gezicht. Ze merkte zijn hangende schouders op en de manier waarop hij in de avondschemering naar de lift liep. O nee, dacht ze terwijl ze zich realiseerde wat er was gebeurd. Hij moest de cliënt uit Shoreditch kwijt zijn geraakt. Dat waren al twee klanten in drie maanden. Aan beide projecten was een bitter einde gekomen, vol woede en beschuldigingen. Dat was althans Williams aandeel. De klanten zouden een fikse aanbetaling terugeisen, waarvoor hij het meeste al aan de nodige spullen had uitgegeven.

Lily zag hem van lichtschijnsel naar lichtschijnsel lopen, tot hij uit het zicht verdween. Daarop bracht ze de rolkoffer naar de slaapkamer en schoof hem onder het bed uit het zicht. Tegen de tijd dat ze in de woonkamer terug was, stak William de sleutel in het slot. De deur ging open en ze ging op de doorgezakte sofa zitten met haar smartphone in de hand. Ze controleerde haar e-mailaccount. Het ‘Veel plezier, liefje!’ van haar moeder maakte haar stemming er niet beter op.

William kreeg haar meteen in het oog – dat kon ook moeilijk anders, de kamer was klein – en hij wendde zijn ogen af. Daarna keek hij haar weer aan, en ze zag dat hij zijn blik verplaatste van haar gezicht naar haar telefoon. Hij zei: ‘Sorry.’

Ze zei: ‘Ik heb je gebeld en ge-sms’t, William.’

‘Dat weet ik.’

‘Waarom heb je dan niet gereageerd?’

‘Ik heb de telefoon kapotgegooid.’

Hij had een rugzak bij zich. Alsof hij haar wilde bewijzen dat hij niet loog, maakte hij de rits open en gooide de inhoud op de vloer. Zijn mobieltje kukelde eruit en hij gaf het aan haar. Compleet vernield.

‘Ben je eroverheen gereden, of zo?’ vroeg Lily aan hem.

‘Ik heb er met een schep op geslagen.’

‘Maar...’

‘Je bleef maar... Ik weet het niet, Lily. Ik kon gewoon niet reageren, maar je bleef maar... Het ding bleef maar gáán en zóémen, en er was verdomme al van alles aan de hand. Ik had het gevoel dat mijn hoofd elk moment kon ontploffen en het enige wat ik kon doen om er een eind aan te maken was er met een schep op los te slaan.’

‘Wat is er dan gebeurd?’

William liet de inhoud van de rugzak liggen waar hij die had neergegoot. Hij liep door de kamer naar een stoel met een schuine rugleuning. Hij plofte erop neer en ze kon zijn gezicht nu duidelijk zien. Hij knipperde dubbel zo snel met zijn ogen, zoals hij altijd deed wanneer de zaken waren verschoven van slecht naar iets wat nog slechter was.

‘Het heeft geen zin,’ zei hij.

‘Wat niet?’

‘Ik. Dit. Dit hele verdomde gedoe. Ik deug niet. Het heeft geen zin. Einde verhaal.’

‘Ben je de klant uit Shoreditch dus kwijt?’

‘Wat dacht je dan? Dingen kwijtraken, daar heb ik patent op, toch? Mijn auto, mijn sleutels, mijn blocnotes, mijn rugzak, mijn klanten. En jou ook, Lily, en ontken het maar niet. Jou raak ik ook kwijt. En laten we wel wezen, dat was wat je me wilde vertellen, nietwaar? Je belde en sms'te me, en dat deed je alleen maar zodat ik je zou terugbellen en jij kon doen wat bijna iedereen met me doet. Er een eind aan maken. Of niet soms?’

Nu knipperde hij drie keer zo snel met zijn ogen. Hij moest kalmeren. Lily wist uit ervaring dat er maar heel weinig manieren waren om hem rustig te krijgen als hij te erg van streek was, dus zei ze: ‘Eigenlijk had ik je mee willen nemen naar Marrakesh. Ik had een goedkoop hotel gevonden, met een zwembad en alles erop en eraan. Het moest een verrassing zijn en ik had het je vanochtend willen vertellen – in elk geval dat ik een snoepreisje had gepland – maar dan zou het... O, ik weet het niet.’ Ze eindigde nogal lamlendig met: ‘Ik vond het wel een leuk idee.’

‘We hebben geen geld voor dat soort dingen.’

‘Mijn moeder had het me geleend.’

‘Dus nu weten je ouders ook al hoe slecht we ervoor staan? Wat voor loser ik ben? Wat heb je ze verteld?’

‘Hem niet, aan haar. Alleen aan mijn moeder. Ik heb haar niet alles verteld. En ze heeft er verder ook niet naar gevraagd. Zo is ze niet, William. Ze wil zich nergens mee bemoeien.’ Ze zei er niet bij: zoals jóúw moeder dat wel altijd doet.

Toch leek hij deze gedachte te hebben gehoord, want hij keek haar met scherpe blik aan, zoals hij altijd deed als zijn moeder ter sprake kwam. Maar hij zei er verder niets over en merkte in plaats daarvan op: ‘Ik had meteen vanaf het begin moeten inzien dat het een stelletje verdomde idioten waren, maar ik had het niet door. Waarom heb ik nooit in de gaten hoe mensen werkelijk in elkaar steken? Ze zeggen dat ze iets bijzonders willen en ik heb ze ook iets bijzonders te bieden. Ze zullen het absoluut fantastisch vinden als ze me de kans maar geven. Maar nee, ze willen tekeningen en schetsen en goedkeuring en controle en overal bonnetjes van, zo kan ik gewoon niet werken.’

Hij ging staan. Hij liep naar hetzelfde raam waar zij zo lang op hem had staan wachten. Ze wist niet precies wat ze tegen hem moest zeggen, maar eigenlijk wilde ze hem aan het verstand brengen dat als hij inderdaad niet onder het toezicht van een ander kon werken, als hij alles altijd alleen maar in zijn eentje wilde doen, dat hij dan zou moeten leren hoe hij met mensen moest omgaan, want als hij dat niet deed, zou het steeds en steeds maar weer op niets uitlopen. Ze wilde hem zeggen dat hij zich onredelijk opstelde, hij niet van mensen kon verwachten dat ze hun tuin of zelfs maar een stukje ervan zomaar aan zijn creatieve grillen zouden overgeven. Ze wilde hem vragen: maar wat nou als ze wat jij hebt bedacht niet mooi vinden? Maar dit had ze al eerder gevraagd en dan kwamen ze steeds weer op hetzelfde punt uit.

‘Het komt door Londen,’ flapte hij er tegen het vensterglas uit.

‘Wat is er met Londen?’

‘Dit. Het. Ik. Londen, daar zit het ’m in. De mensen hier... Ze zijn anders. Ze snappen me niet en ik snap hen niet. Ik moet hier weg. Dat is de enige oplossing, want ik wil niet op jouw zak teren.’

Daarop draaide hij zich abrupt van het raam af. Op zijn gezicht, zo wist ze, zou dezelfde uitdrukking te lezen zijn als wanneer zijn klanten hem vragen stelden die in zijn ogen onredelijk waren. Het was een teken dat hij een besluit had genomen. Ze nam aan dat het

niet lang zou duren voordat ze te horen zou krijgen wat dat dan was.

Hij vertelde het haar. ‘Dorset.’

‘Dorset?’

‘Ik moet naar huis.’

‘Dit is je huis.’

‘Je weet best wat ik bedoel. Ik heb er de hele dag over nagedacht en dat is de oplossing. Ik ga terug naar Dorset. Ik ga opnieuw beginnen.’

Spitalfields

Londen

Ze wist hem mee te krijgen uit de flat, regen of niet. Ze stelde voor om naar de pub te gaan, de Pride of Spitalfields. Dat was niet ver, een beetje een eetcaféachtig tentje met zijn roomkleurige gevel en donkerblauwe markiezen die dropen van de regen. Maar binnen kon je fatsoenlijke cider krijgen en meestal was er ergens in een hoekje nog wel een tafeltje voor twee. Hij aarzelde om mee te gaan: ‘Ik kan het niet betalen, Lily, en ik wil ook niet dat jij betaalt.’

Ze zei tegen hem dat ze het van het geld van haar moeder betaalde, voor in Marokko, en wat maakte het nou uit, ze deelden toch alles?

‘Het hoort niet,’ zei hij, en het feit dat hij die woorden gebruikte, gaf aan dat zijn moeder op de een of andere manier achter de besluiten zat die hij na de ruzie met zijn klant had genomen: van het stukslaan van zijn mobiele telefoon tot de verklaring dat hij terug moest naar Dorset.

Ze nam niet de moeite om geduldig te zijn, wat ze eigenlijk had moeten doen, en zei: ‘Je hebt met haar gepraat, hè? Je hebt haar dit eerder verteld dan mij. Waaróm in hemelsnaam?’

‘Dit gaat niet om mijn moeder,’ zei William.

‘Alles gaat altijd om je moeder,’ zei ze tegen hem.

Ze gingen de Pride of Spitalfields binnen en ze was zo kwaad op hem dat het haar niet veel kon schelen of hij achter haar aan zou komen. Maar dat deed hij wel en ze gingen aan het enige nog vrije tafeltje zitten, vlak naast de ingang van de damestoiletten, waar een bijna verblindende fluorescerende straal licht uit flitste elke keer dat iemand daar in of uit ging. Er werd muziek gedraaid. Een iPod of iPhone was aangesloten op iets wat op een satelliet leek, en er klonk enkel een mix van ouwe country-and-westernnummers, voorna-

melijk Johnny Cash met zo nu en dan ertussendoor Willie Nelson, Patsy Cline, Garth Brooks, Randy Travis en The Judds.

Lily zei: 'Je hebt me nog geen antwoord gegeven, William.'

Hij keek de pub rond en richtte toen zijn blik op haar. 'Niet waar. Ik zei al dat...'

'Je probeerde me om de tuin te leiden, dat was je aan het doen. Dus laten we opnieuw beginnen. Je hebt je moeder gesproken. Je hebt haar verteld wat er is gebeurd, voordat je het aan mij vertelde.'

'Ik zei dat het niet om mijn moeder gaat.'

'Laat me raden hoe het gesprek ging. Ze zei tegen je dat je moest terugkomen naar huis, naar Dorset. Ze zei tegen je dat je daar opnieuw kunt beginnen. Ze beloofde je te helpen: haar hulp, die van je stiefvader. Wanneer maak je je nou eens los van ze?'

'Ik ben heus niet van plan bij mijn moeder te gaan wonen. In elk geval niet voorgoed. Alleen tot ik op eigen benen kan staan. Dat is het beste.'

'God, ik hoor zelfs haar stem bij je doorklinken,' zei Lily woedend.

'Sherborne lijkt me wel wat,' zei hij. 'Of Somerset. Het wordt waarschijnlijk Yeovil, want dat is goedkoper, maar de zaak zelf doet het vast beter in Sherborne. Daar zit geld. Zelfs mam zegt...'

'Ik wil niet horen wat "mam" zegt.'

'Het komt door Londen, Lily. Een eigen zaak in Londen, welke dan ook, is een risico.'

'Ik heb een eigen zaak en die loopt goed.'

'Tattoos, ja. Nou ja, het is tenslotte Londen. Maar wat ik probeer te doen... om mijn soort business te doen, iets waar ik goed in ben... Ik vind geen aansluiting bij de doelgroep die ik in Londen nodig heb. Je hebt het zelf gezegd: de perfecte plek om anoniem te zijn. Maar als je meer wilt dan anonimiteit, dan kun je het wel vergeten. Dat heb ik je zelf horen zeggen. Mij gaat het hier gewoon niet lukken. Alleen voor jou heb ik het nog zo lang volgehouden.'

Ze keek naar de bar. Ze bedacht vergeefs hoe trendy Spitalfields aan het worden was naarmate de Londense city er met elke volgende spuuglelijke, glazen wolkenkrabber meer en meer naartoe kroop. Zelfs hier – god, niet eens zo heel ver van de plek waar Jack the Ripper door de smalle straten van Whitechapel spookte – flirtten jonge vrouwen in kokerrok met jongemannen in pak onder het genot van

een wit wijntje. Witte wijn, in godsnaam, zeg. Hier. In de East End. Zij waren slechts het bewijs dat niets ooit hetzelfde bleef, dat vooruitgang meedogenloos was en dat 'progressie boeken' niet alleen gold voor de maatschappij, de economie, de wetenschap of wat dan ook, maar ook voor mensen. Wat had ze daar een bloedhekel aan: het idee dat alles waar iemand aan gewend was voortdurend aan verandering onderhevig was. Maar ze wist ook dat het hopeloos was om je ertegen te verzetten.

Ze zei tegen hem: 'Nou, dat was het dan wel, hè?'

'Wat?'

'Jij en ik. Wat is er nog over?'

Hij reikte over de tafel naar haar hand. Hij legde zijn vochtige handpalm over haar gebalde vuist en zei: 'Je kunt meekomen naar Dorset. Je kunt daar een winkel beginnen. Ik heb al gepraat met...'

'Ja. Oké. Met je moeder. En zij heeft je ervan verzekerd dat er in plaatsen als Dorset veel vraag is naar tattoos.'

'Nou... inderdaad, als het daarom gaat. Je beoordeelt haar verkeerd, Lil. Zij wil net zo graag dat je komt als ik.'

14 december

Spitalfields

Londen

Will had niet verwacht dat Lily als eerste uit de flat zou vertrekken. Hij had er min of meer op gerekend dat ze daar zou blijven – een constante aanwezigheid in zijn leven totdat hij zelf zijn biezen zou pakken. Maar twee dagen later was ze weg en toen zat hij vier dagen met zichzelf opgezadeld totdat zijn moeder en stiefvader met de bakkerswagen kwamen om de spullen die niet in de Fiesta pasten naar Dorset te verhuizen.

Vier dagen in zijn eentje betekende dat zijn hoofd zijn enige gezelschap was, en in zijn hoofd woonden stemmen. Ze vertelden hem wat hij al wist: hij had zijn kansen op een leven met Lily verspeeld; hij had voor de zoveelste keer bewezen wat een loser hij was; vanaf dag één was hij al een gestoorde mafkees geweest, *moet je maar in de spiegel kijken, Wil, meer bewijs heb je niet nodig*. En dat deed hij natuurlijk ook. Hij liep de badkamer in, keek naar zichzelf en zag alles waar hij zo'n hekel aan had. Zijn belachelijke lengte. *Ben je soms een dwerg of zo?* Een misvormd rechteroor. *Je vader is plastisch chirurg en wil je niet eens opereren*. Dikke wenkbrauwen die een dakje boven zijn ogen vormden. *Zat zeker een gorilla in je genen, hè knul?* Cupidolippen die zo van een pop konden zijn weggeplukt.

Je bent een oerlelijke vent, vriend. Daar heeft ze niet doorheen gekeken. Dat kon ze niet. En wie wel? Je bood haar een uitweg en die heeft ze met beide handen aangegrepen, makker, en wie kan haar dat kwalijk nemen? Hoe lang denk je dat het gaat duren, mijn hemel, voordat ze ze voor een ander spreidt? En iemand die het kan zoals het hoort. Geen smoezen, geen pillen, niet snel en furieus en 'sorry, vrouw, maar ik hield het niet meer'. In plaats daarvan het echte werk, en – laten we wel wezen – daar heb jij geen kaas van gegeten.

Hij belde zijn oma. Hij wilde afleiding van wat er in zijn hoofd rondspookte. Maar toen hij haar vertelde dat hij naar Dorset terugging, zei ze met haar hese Colombiaanse rokersstem: ‘Doe niet zo idioot, Guillermo. Dit plan van je... Je maakt een fout. Heb je hier met Carlos over gepraat, *sí*? Hij zal je hetzelfde zeggen.’

Maar het had geen zin om met Charlie te praten. Wills broer had een betoverend leven, in alle opzichten volkomen tegengesteld aan dat van Will.

‘Dorset?’ zou hij zeggen. ‘Vergeet ’t, Will. Ga niet naar Dorset. Je ziet haar als de oplossing, idioot, terwijl ze vijftig jaar je probleem is geweest.’

Charlie zou toch niet geloven wat hun grootmoeder niet geloofde en wat Lily niet kon geloven, en dat was dat dit besluit niet voorgoed zou zijn. Caroline Goldacre wilde haar zoon niet meer permanent in huis hebben, net zomin als haar zoon dat wilde. Ze had zelf gezegd ‘Dit is een tijdelijke regeling, Will. Dat begrijp je toch wel, hè?’, en ze had van geen plannen willen horen totdat hij daarmee akkoord was gegaan: een paar weken de tijd om op adem te komen en zich ergens te kunnen vestigen. Sherborne, dacht hij. Sherborne zou het worden.

Ze zei tegen hem dat hij in Londen moest wachten totdat zij en zijn stiefvader weg konden. Op zondag was de bakkerij gesloten, dus op die dag zouden ze naar Londen rijden. Tot die tijd zou hij het toch wel kunnen uithouden? Hij zei van wel. Maar toen ging Lily weg.

Kort daarna was zijn geest gaan kolken en de stemmen in zijn hoofd ratelden maar door. Na vierentwintig uur belde hij zijn moeder en vroeg of hij niet eerder kon komen dan zondag. Hij zou wat spulletjes in zijn Fiesta meenemen en dan konden ze zondag met z’n allen de rest gaan ophalen.

‘Liefje, doe niet zo mal,’ antwoordde zijn moeder op vriendelijke toon. ‘Je overleeft het toch zeker wel tot zondag?’ En toen op haar hoede: ‘Will, je neemt toch wel al je medicijnen, hè?’

Hij zei van wel. Hij vertelde haar niet dat Lily was vertrokken. Hij wilde niet dat ze die twee dingen met elkaar in verband bracht: zijn medicijnen en Lily. Het maakte toch niets uit.

Vier dagen strekten zich voor hem uit als een toffee die je beloofd is. Er was geen ontkomen aan wie hij was. Op de dag dat zijn moeder zou komen, liep Will te ijsberen en sloeg hij zichzelf zacht op het

voorhoofd. Toen langzaam het moment naderde dat ze op de stoep zou staan, ging hij als een in de steek gelaten hond bij het raam zitten wachten.

En zo zag hij dat de bakkersbestelbus de straat in reed. Hij observeerde hoe zijn moeder zoals gewoonlijk uitstapte om zijn stiefvader aanwijzingen te geven bij het inparkeren. Ze zwaaide met haar armen en beende naar het raampje aan de bestuurderskant om iets te zeggen. Daarna nog meer gezwaai met haar armen totdat de arme Alastair het voertuig zonder gevolgen had ingeparkeerd.

Will keek ernaar en voelde de narigheid al in zich opwellen. Hij probeerde het in de kiem te smoren, maar zijn ogen begonnen weer dubbel zo snel te knippen, en diep vanbinnen, vanuit een plek waar hij geen macht over had, borrelden de woorden op. 'Klootzakkerige stormtroepen nu komt het.' Hij sloeg zijn hand over zijn mond terwijl zijn oogleden vlug bewogen. 'Fucker fucker fucker klootzak regen ijs.' Hij deinsde van het raam terug en probeerde de woorden te stoppen, maar ze bleven komen, als vies afvalwater dat uit een kapotte rioolpijp stroomde. 'Hoer slet hoerenjong ruk je hijgend af.'

De bel ging. Hij strompelde naar de zoemer om het slot open te klikken waarmee ze toegang kregen tot de lift. Hij gaf zichzelf een harde klap en voelde geen pijn. 'Neuk alle bandieten Robin Hood in een horde.'

Hij zwaaide de deur open en liep achterwaarts de kamer door. Hij duwde zijn vuist tussen zijn tanden en beet er hard op.

Hij hoorde hun stemmen zijn kant op komen, die van zijn moeder zacht en van Alastair korzelig. Hij hoorde haar zeggen 'Het komt prima in orde', en toen liepen ze zijn flat binnen.

Zij sprak als eerste, zei iets over dat hij zomaar had opengedaan en hun toegang tot de lift had gegeven zonder eerst te vragen wie ze waren. 'Will, liefje,' zei ze, 'dat moet je echt niet doen zonder dat je weet wie het is. Weet jij veel wie het allemaal kan zijn, en in deze buurt...'. Haar woorden zonken in de stilte weg en ze nam hem van top tot teen op.

Zijn ogen knipperden drie keer zo snel. Hij omklemde zijn maag om te proberen alles in te houden wat als een zweepslag naar buiten wilde komen en alleen voor haar bestemd was. 'Hete kut koude kut hondenvlees varken.'

Ze zei alleen maar: ‘O jeetje.’ Snel liep ze door de kamer naar hem toe. Ze nam hem in haar armen. Hij klampte zich aan haar vast, maar de woorden stroomden maar door, dus maakte hij zich los en liep naar de muur. Daar bonste hij met zijn hoofd tegenaan, maar ze bleven maar komen.

Hij hoorde zijn moeder zeggen: ‘Liefje, het is gewoon een aanval. Het zijn maar woorden. Verder mankeert er niks aan je. Maar je moet proberen...’

Hij lachte als een waanzinnige. ‘Bitch pik Broadmoor inrichting.’

‘Geen slecht idee,’ hoorde hij zijn stiefvader mompelen.

‘Laat dit maar aan mij over, Alastair,’ zei zijn moeder scherp. ‘Misschien kun jij alvast beginnen met wat spullen te verzamelen... En ze misschien in de bus zetten.’

‘Waar zijn zijn spullen dan?’ vroeg Alastair. ‘Will, kerel. Heb je niks ingepakt? Was je vergeten dat je moeder en ik vandaag zouden komen?’

‘Daar was hij duidelijk niet toe in staat... Je zult... Nee. We nemen nu alleen wat kleren mee, dan kan Lily de rest later opsturen. Ik schrijf haar wel een briefje. Joost mag weten waarom ze er niet is. Will, waar is Lily?’

‘Pik fuck Lily kuttenkop de troubadour zingt.’

Hij praatte nu luider. Hij stompte met zijn vuist tegen de muur. Hij voelde dat zijn moeder zijn arm vastgreep en hem naar het midden van de kamer trok, maar hij rukte zich los. Hij ging naar de keuken, want als er dan niets meer aan te doen was, was daar een mes en kon hij zijn tong eruit snijden of iets doen wat hem heel erg pijn deed, want het leek hem dat alleen een diepgevoelde pijn de Verwensing kon tegenhouden.

‘Hou hiermee op, William!’ riep zijn moeder. Hij hoorde dat ze achter hem aan kwam. Hij voelde haar armen om zich heen. ‘Alsjeblieft.’

‘Caro,’ zei Alastair vanuit de woonkamer, ‘misschien wil de knul helemaal niet weg.’

‘Hij zal wel moeten,’ antwoordde ze. ‘Moet je kijken hoe hij eraan toe is. Will, luister naar me. Moet ik soms een ambulance bellen? Wil je naar het ziekenhuis worden gebracht? Of ergens anders naartoe? Ik denk niet dat je dat wilt, dus je moet je onmiddellijk vermennen.’

‘Ik kan Lily proberen te bellen,’ zei Alastair. ‘Ik kan vragen of ze wil

komen. Is haar winkel niet in de buurt? Zou ze vandaag soms aan het werk zijn?’

‘Doe niet zo stom. Het is zondag. Kijk om je heen. Ze is ’m gesmeerd. En Lily is het probleem, niet de oplossing. Luister naar wat hij zegt. Dan hoor je het zelf.’

‘Maar de woorden betekenen niet...’

‘Ze betekenen wat ze betekenen.’

Will rukte zich uit zijn moeders greep los en omklemde zijn schedel. ‘Vorken messen en lepels want regen stortvloed van vloer tot fuck. En jullie neuken als een stel geiten dus ik kan bonken en bonken en bonken want zo wil ze het dat is wat Jezus en Maria met elkaar deden want wat heeft hij verdomme anders die eerste dertig jaar gedaan?’

‘Godallemachtig,’ zei Alastair.

‘Zo is het genoeg, William.’ Caroline draaide hem naar zich toe en hij wist dat zijn ogen nu vier keer zo snel aan het knippen waren, want hij kon haar amper zien. Ze zei: ‘Hou hier onmiddellijk mee op. Als je dat niet kunt, moet ik het alarmnummer bellen en dan brengen ze je naar Joost mag weten waar, en dat wil je niet. Waar zijn je medicijnen? Zijn die ingepakt? Heb je ze ingepakt? Will, geef antwoord. Nú.’

‘En toen kwam ie van het kruis en dat fucking kutwifj stopte de klootzak in z’n kont.’

Caroline zei: ‘Dit gaat de verkeerde kant op, Alastair, wil je beneden wachten?’

‘Ik laat je niet graag alleen, schatje.’

‘Het gaat wel. Als het erop aankomt, kan ik hem wel aan, dat weet je. Hij doet mij geen kwaad. Hij moet alleen kalmeren.’

‘Als je denkt...’

‘Inderdaad.’

‘Oké, dan. Bel me maar op mijn mobieltje. Ik ben beneden.’ Alastair verdween uit de flat en de deur viel achter hem dicht.

Toen zei Caroline scherp: ‘Genoeg! Ik zei genóég. Hoor je me, Will? Je gedraagt je als een kind van twee en dat wil ik niet hebben. Waarom heb je het zover laten komen terwijl je precies weet hoe je het kunt voorkomen? Lieve hemel, kun je dan nog geen vijf minuten alleen zijn?’

‘Mokkel in een fles.’

Ze schudde hem hard door elkaar, zo hard dat zijn tanden ervan klapperden. Ze draaide hem zo dat hij met zijn gezicht naar de woonkamer stond. ‘Uit mijn ogen,’ snauwde ze. ‘Verman jezelf en doe het nu. Je weet wat je moet doen, dus doe het. En laat me het níét nog een keer hoeven zeggen.’

Spitalfields

Londen

Buiten liep Alastair MacKerron rechtstreeks naar de bakkersbus. Hij was meer geschrokken dan anders door wat er met Will aan de hand was. Zo erg had hij het nog nooit meegemaakt.

In het begin waren zijn verwachtingen hooggespannen geweest toen Will uit zichzelf naar Londen was vertrokken. Hij had een vriendin – een beetje een raar kind met al die piercings en die krankzinnige tattoos van haar, maar wat maakte dat uiteindelijk nou uit? – en hij was een bedrijf begonnen dat het een poosje best goed deed. Hij had zelfs contact gezocht met zijn oma. En ook al had hij het advies van zijn moeder naast zich neergelegd om ver uit de buurt te blijven van zijn vader en dat kindbruidje van hem, wat gaf dat? Hij ging eindelijk op eigen benen staan en als hij zo nu en dan een nare ervaring had, dan zou dat toch zeker niet tot een enorme terugval leiden? Althans, dat dacht Alastair.

‘Laat hem zijn vleugels maar uitslaan, Caro,’ had Alastair aangeraden. ‘Je kunt die knaap niet eeuwig vertroetelen.’

Caroline zag het natuurlijk niet als vertroetelen. Zij vond gewoon dat een goede moeder dat hoorde te doen. Want voor haar was het allerbelangrijkste dat ze dat voor haar jongens was, en dat had ze Alastair heel duidelijk gemaakt vanaf het moment dat hij had beseft dat hij – zeer tot zijn verdriet – als een blok was gevallen voor een getrouwde vrouw.

Hij had zichzelf een geluksvogel gevonden omdat ze nu al een tijdje bij elkaar waren. Hij had zich al aan haar willen voorstellen vanaf het moment dat hij haar tijdens de kerstuitvoering in het oog had gekregen, in de pauze nippend van een braaf sinaasappelsapje, toekijkend, glimlachend met die heldere ogen van haar, terwijl de vrolijk uitgedoste gezinnen zich links en rechts voor de bar verdrongen om een

ijsje te halen of een programmaboekje te kopen als aandenken. Hij was daar met vijf van zijn neven en nichten en zij had net zoiets beweerd: twee neven renden daar ergens rond en haalden ongetwijfeld kattenkwaad uit, zoals ze het formuleerde. Dat de 'neven' haar zoons bleken te zijn, was iets wat ze pas veel later bekende.

'Ik wist niet wat je ervan zou vinden,' had ze tegen hem gezegd.

Maar ze bedoelde eigenlijk te zeggen dat ze niet wist wat hij ervan zou vinden als ze toe zou geven dat ze getrouwd was. Ongelukkig getrouwd. Ze zat vast aan een kerel die geen zin meer had om met haar de huwelijksdaad te verrichten. Het was zo erg dat ze het niet vaker dan één keer per kwartaal deden. Maar getrouwd waren ze evengoed.

Hij zou helemaal niets hebben gevonden, zo zei hij tegen haar. Alleen dat ze slank was en oogverblindend, met een massa donker haar en onthutsend schitterende borsten en grote donkere ogen en lippen zo vol dat ze zijn adem benamen als hij alleen al naar haar keek. En voor een deel vond hij haar zo adembenemend doordat ze oprecht met hem wilde praten. Zij de mooie prinses en hij de pad, kort van stuk, niet lelijk, niet knap, kalend, met bril en in de verste verte niet waarvan hij had gedroomd: een man van de luchtmacht, een dodelijke machine, een onderscheiden officier, en noem maar op. De schuld van het noodlot, een verkeerd gezet been in zijn jeugd, waar hij een hinkende, kreupele stomp aan had overgehouden en waarvoor hij een verhoogde schoen nodig had. En daarmee was de hoop vervlogen op de militaire loopbaan die van hem de man zou hebben gemaakt die hij volgens zichzelf had kunnen worden.

Op de avond van de kerstuitvoering hadden ze vrolijk staan kletsen: de komende feestdagen, hoe belangrijk familie was tijdens Kerstmis, zijn ouders in Schotland, haar moeder in Londen, wat ze gingen doen, wie ze zouden zien. Zij had maar heel weinig losgelaten; hij had veel verteld. Later, toen de bel klonk om het publiek weer naar hun zitplaatsen terug te roepen, had hij haar zijn kaartje toegestoken en verlegen gezegd dat als ze ooit zin had om samen een kop koffie te gaan drinken, of als ze zijn zaak wilde zien...

'Wat voor zaak?' had ze gevraagd.

'Hergebruik,' zei hij.

'Wat bedoel je?'

‘Dat moet je maar komen zien.’

Hij had niet echt verwacht dat er een vervolg op hun ontmoeting zou komen, maar nog geen twee weken later dook ze op in zijn winkel in Whitecross Street. Daar verkocht hij spullen die hij maakte van wat hij vond bij zolderopruiming, verkopen op landgoederen, kringloopwinkels en via tips. Reusachtige fabriekswerktuigen waren in tafels omgetoverd; polosticks waren lampen geworden; metalen tuinstoelen waar op een artistieke laag roest en geschilderde verf een strakke, beschermende lak was aangebracht; andermans rommel kreeg hier een nieuw leven.

Ze was er echt van gecharmeerd geweest, want eerlijk gezegd was hij er heel goed in. En ze had hem het hemd van het lijf gevraagd over hoe hij tot een besluit kwam over wat hij ging maken van wat hij had gevonden. Hij wentelde zich in haar bewondering. Er waren mensen in de winkel, maar hij wilde dat ze oprotten, zodat hij Caro zijn volle aandacht kon geven. Hij stamelde en bloosde en was vastbesloten voor haar te verbergen wat zijn gezicht overduidelijk uitstraalde: een hopeloos onvervuld verlangen.

Ze was tot sluitingstijd gebleven. Ze waren wat gaan drinken. Ze hadden drie uur over van alles en nog wat zitten praten en het enige wat hij zich kon herinneren was dat zijn hart zo hard bonsde dat zijn oogballen leken te kloppen en zijn kloten pijn deden van begeerte.

Bij haar auto had ze verteld hoe aardig ze hem vond, dat hij zo belangrijkstellend naar haar luisterde en dat ze zich zo helemaal veilig bij hem voelde. ‘Wat heel raar is, want ik ken je amper,’ zei ze. ‘Maar ik heb een heel goed gevoel over je en...’

Voordat hij zichzelf kon tegenhouden, kuste hij haar. Misschien was het een dierlijke lust, maar hij moest haar in zijn armen voelen. Tot zijn verbazing verwelkomde ze zijn kus, haar lippen weken uit-een terwijl ze haar lichaam dicht tegen het zijne aan drukte. Geen woord van protest toen hij zijn handen om haar middel legde en ze naar haar zachte volle borsten omhoog schoof, die zwaar in zijn handen bleven rusten.

Hij had het gevoel dat hij zijn zelfbeheersing verloor, zo erg wilde hij haar. Hij wist zichzelf alleen weer in de hand te krijgen door de gedachte dat ze op de openbare weg stonden. Hij liet haar los, veegde met de rug van zijn hand langs zijn lippen terwijl hij naar dit liefstal-

lige schepsel staarde en zijn best deed om zich te verontschuldigen, om het uit te leggen, hoe hij met haar verder kon zoals hij dat wilde.

Zij was degene die het woord nam. 'Ik had niet... Ik had niet...'

'Nee. Het was mijn schuld. Het kwam door de drank en je ziet er zo verdomd adembenemend uit...'

'Punt is dat ik getrouwd ben,' zei ze haastig. 'De jongens die in het theater bij me waren... tijdens de kerstuitvoering... Dat zijn mijn zoons. En ik heb het gevoel... Wat mankéért me, dat ik je weer wilde zien terwijl ik het recht niet heb... En ik wilde net dat je me kuste. Ik kan het niet uitleggen, ik weet alleen dat je zo anders bent dan... O god, ik moet gaan. Echt, ik moet gaan.'

Ze worstelde om de deur open te maken, en toen hij zag hoe erg haar handen trilden, nam hij de sleutels van haar over en deed het portier voor haar open. Ze draaide zich nog naar hem toe en zei enkel 'Ik zou zo graag willen...' maar toen was ze verdwenen.

Hij had niet de kans gehad om te zeggen dat het hem geen snars kon schelen dat ze over de 'neven' had gelogen, dat ze haar man had verzwegen of, sterker nog, als ze drie benen en twee hoofden had gehad. Wat ertoe deed was het woord sámen. Hij was al verliefd voordat hij zelfs maar wist hoe haar zoons heetten.

En nu, zeventien jaar later, hield hij nog steeds van haar. Hij staarde omhoog naar het gebouw waar Will het zo zwaar had, en opnieuw koos hij voor haar, ondanks de problemen die ze zo nu en dan hadden. En hij koos ook voor de jongen.

Omwille van hem waren ze uit Londen naar Dorset verhuisd, hadden alles wat ze bezaten verkocht om een zaak te kopen waar Alastair destijds helemaal geen verstand van had gehad. Bakken, zo had hij gedacht, was het domein van vrouwen, althans, zo was het thuis in zijn jeugd geweest. Maar dit was een professionele bakkerij, een bloeiend bedrijf met een huis op een stuk grond waar hij met Caroline en haar jongens naartoe kon verhuizen. Dus had hij het gekocht; hij had de vorige eigenaar in dienst genomen om van hem alles te leren wat hij wist over werken met bloem en gist en zout en suiker en al het andere wat nodig was voor brood, bolletjes, de altijd warme krentenbroodjes, cakejes en ander banket. Hij deed dit nu al jaren, had zeven winkels in de streek, en ook al was het leven als bakker uitputtend door de goddeloze werkuren en onderbroken slaap, hij

had er zijn gezin mee kunnen onderhouden.

Caroline had haar handen vol aan de jongens, vooral aan Will. Alastair hoopte alleen, nu Will vandaag in die flat zo geschild was geweest als hij nog nooit had meegemaakt, dat Caroline in staat was om een wonder te verrichten met de waanzin van die arme sloeber. Als dat niet ging lukken, moesten ze hulp inroepen of hem naar het ziekenhuis brengen. Geen van beide vooruitzichten beloofde veel goeds.

Zijn mobieltje ging. Hij griste het weg van de console tussen de beide zitplaatsen en zei: 'Gaat het weer met hem, schatje?'

Maar het was Caroline niet, hoewel hij wel een vrouwenstem hoorde. Ze zei: 'Alastair, alles goed met je? Ik had de hele ochtend al het gevoel dat je er niet best aan toe was.'

Hij keek weer naar het gebouw, naar de ramen van de woonkamer van Wills flat. Tot zijn verbazing voelde hij zijn hart steeds harder bonzen.

'Ik ben in Londen,' zei hij. 'Maar ik ben blij dat je belt.'